

NOTIKUŠAS TRĪS LNS REĢIONĀLO BIEDRĪBU KONFERENCES

Šopavasār notika pirmās konferences jaunizveidotajām un paplašinātajām LNS Latgales, Vidzemes un Kurzemes reģionālajām biedrībām. Konferencēs izvērtēts līdzšinējais darbs, pārrunāti izaicinājumi, ievēlēta jauna vadība, izvirzīti delegāti kongresam un apspriesti attīstības virzieni. Tā bija arī iespēja biedriem satuināties un veidot jaunas sadarbības ieceres. "Kopsoli" piedāvā ieskatu aizvadītajos divos gados, vēlēšanu norisē un biedrību nākotnes plānos.

Turpinājums 3. lp.

VISSIJA GORŪZA - LNS GODA BIEDRE

Vissija Gorūza savu dzīvi veltījusi nedzirdīgo kopienai. Vairāk nekā 40 gadus viņa aktīvi darbojās LNS Rēzeknes RB, nedzirdīgo kultūras dzīvē un LNS domē. Vissija joprojām iedvesmo ar dzīvesprieku, zinātkāri un vēlmi palīdzēt citiem.

Turpinājums 6. lp.

SKOLĒNI CEĻĀ UZ DZIESMU SVĒTKIEM

Latvijā šobrīd notiek aktīva gatavošanās XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem. Skatēs kopā ar skolēniem no visas Latvijas piedalās arī skolēni ar dzirdes traucējumiem no Rīgas Raiņa vidusskolas, Valmieras Gaujas krasta vidusskolas-attīstības centra un Rīgas Ēbelmuižas pamatskolas. Šajā rakstā ieskatīsimies, kā viņi gatavojas lielajam notikumam, kādus izaicinājumus pārvar un kādas emocijas sniedz dalība šajā īpašajā ceļā uz svētkiem.

Turpinājums 7. lp.

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET

- AKTUALITĀTES
- ZĪMJU VALODA
- BIEDRĪBU ZIŅAS
- LNS GODA BIEDRE
- PAKALPOJUMI
- IZGLĪTĪBA
- VALSTS SVĒTKI
- NEDZIRDĪGIE JAUNIEŠI
- SPORTS
- CEĻOJUMS

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBĀ

LNS DOMES LĒMUMI

2025. gada 26. martā notika Latvijas Nedzirdīgo savienības domes sēde, kurā tika lemts par budžeta jautājumiem.

Par LNS 2024. gada budžeta izpildi Dome nolēma apstiprināt LNS 2024. gada budžeta izpildi.

Par LNS 2024. gada pārskatu

Tika skatīts LNS 2024. gada pārskats. Pārskatā norādīts, ka LNS bilances aktīvs un pasīvs ir 3 007 914 eiro, ieņēmumi 2024. gadā bija 4 191 905 eiro, bet izdevumu apmērs – 4 143 445 eiro. Starpība starp ieņēmumiem un izdevumiem veidoja 48 460 eiro. Ņemot vērā prezentētos datus un revidenta atzinumu, dome nolēma apstiprināt LNS 2024. gada pārskatu.

Par LNS 2025. gada budžeta 1. grozījumiem

Domes sēdē tika izskatīti arī LNS 2025. gada budžeta pirmie grozījumi. LNS prezidents un galvenā grāmatvede informēja par plānotajām izmaiņām: ieņēmumu daļa tiek noteikta 4 017 920 eiro, savukārt izdevumu daļa – 4 161 456 eiro. Tā rezultātā veidojas negatīva starpība 143 536 eiro apmērā. Tomēr, ņemot vērā prognozēto uzkrājumu, atlikums 2025. gada 31. decembrī tiek plānots 329 059 eiro. Dome nolēma apstiprināt LNS 2025. gada budžeta 1. grozījumus.

NOSLĒGUŠĀS LNS REĢIONĀLO BIEDRĪBU GRŪPU KOPSAPULCES

Martā noslēgumā un aprīlī notika pēdējās LNS reģionālo biedrību grupu kopsapulces.

• 28. martā notika **LNS Rīgas reģionālās biedrības Vidzemes grupas** atkārtotā kopsapulce. Par grupas vadītāju ievēlēja Lilita Gedroviča, bet biroja locekļu pienākumus turpmāk pildīs Aina Kauliņa, Inguna Cauna, Madara Liepiņa un Madara Indriksone.

• 5. aprīlī norisinājās **LNS Rīgas reģionālās biedrības Ogres grupas** kopsapulce. Grupas vadītājas amatā atkārtoti apstiprināta Anda Tīdemane, bet grupas biroja sastāvā darbosies Ieva Rusule un Jānis Brička. •

METAMO KAULIŅU SPĒLE LATVIEŠU ZĪMJU VALODĀ

2024. gadā projekta ietvaros par valsts budžeta līdzekļiem tika izstrādātas trīs tematiskās videovārdnīcas un pasakas video formātā zīmju valodā. Šajā projektā bija paredzēti arī izdevumi zīmju valodas izglītojošo materiālu sagatavošanai. Ideja par metamo kauliņu komplektu radās zīmju valodas projekta darba grupā, jo šāds komplekts bija redzēts citās valstīs.

Spēles izgatavošana

Izvērtējām, vai šāds komplekts būs lietderīgs latviešu zīmju valodas apguvei un kā tas izskatītos. Vienojāmies par komplektu, kas sastāvētu no astoņiem metamajiem kauliņiem, un katrā kauliņā redzamas sešas dažādas rokas formas. Ar astoņiem kauliņiem kopumā sanāca 48 zīmju valodas roku formas. Uzņēmums "BigGames" uzņēmās šo komplektu izgatavošanu. Kauliņi tika izgatavoti no koka, bet uz izklājumiem tika iegravētas visas nepieciešamās roku formas. Šis spēles komplekts ir brīnišķīgs palīgs tiem, kas vēlas apgūt vai pilnveidot latviešu zīmju valodu. Tā ir arī neparasta loģikas prāta spēle, kas atklāj dažādus interesantus teikumus zīmju valodā un attīsta domāšanu.

Spēles noteikumi

Šajā izglītojošajā spēlē var piedalīties dažāda vecuma dalībnieki ar latviešu zīmju valodas pamatzināšanām. Spēlētāju skaits nav ierobežots, bet vēlams, lai tas nepārsniedz desmit. Pašmācības nolūkā var spēlēt arī viens. Katrs spēlētājs pēc kārtas met

metamos kauliņus (visus vai mazāk) un atbilstoši uz katra kauliņa redzamajām rokas formām parāda zīmi vai zīmes. Piemēram, ja uz kauliņa ir redzama roku forma "dūre", tad var rādīt zīmi "darbs". Ja met vairākus kauliņus, tad spēlētājs var sakārtot kauliņu secību, lai varētu veidot teikumu zīmju valodā. Ja spēlētājam noteiktajā laikā izdodas izveidot teikumu, gājiens pāriet nākamajam spēlētājam. Ja spēlētājs nespēj ierobežotajā laikā izveidot teikumu zīmju valodā, viņš zaudē un izstājas no spēles. Spēlētāji var izdomāt arī citus spēles noteikumus. Tā kā šis spēles komplekts skaits ir ierobežots, tos plānots izplatīt izglītības iestādēs, kurās mācās nedzirdīgie un vājdzirdīgie audzēkņi, kā arī citi, kas apgūst zīmju valodu. Tāpat komplekti nonāks LNS reģionālajās biedrībās un to grupās, LNS Kopienas centrā un citur. Prioritāri tiem jānonāk pie ģimenēm, kurās ir nedzirdīgi un vājdzirdīgi bērni, un pie nopietni interesentiem, kas patiešām vēlas apgūt zīmju valodu. Par šo spēļu komplektu var interesēties pie LNS viceprezidenta Ivara Kalniņa. •

PIRMĀ LNS LATGALES REĢIONĀLĀS BIEDRĪBAS KONFERENCE

Šī gada 1. janvārī, apvienojot LNS Rēzeknes un Daugavpils reģionālās biedrības, tika izveidota jauna – LNS Latgales reģionālā biedrība. 22. martā notika biedrības pirmā konference, kurā piedalījās 28 biedri. Tā bija ne tikai formāla sanāksšana, bet arī dzīvīga vide diskusijām, pieredzes apmaiņai un demokrātisku lēmumu pieņemšanai. Konferencē varēja just biedru vēlmi sadarboties, attīstīties un celt Latgales nedzirdīgo kopienu jaunā līmenī.

Foto: LNS Latgales RB jaunā valde (no kreisās): Elvīra Čaika, Regīna Radkeviča, Valentīna Staškeviča, Mārīte Sarkane, Ilona Fomina, Inese Višņakova, Rasa Jaša.

Pārskati, atzinība un patecība

Par konferences vadītāju tika izvēlēta Elvīra Čaika, bet protokolēšanu uzticēja Regīnai Radkevičiai. Pēc darba kārtības apstiprināšanas tika sniegti pārskati par abu bijušo biedrību – LNS Rēzeknes un Daugavpils reģionālo biedrību – darbu aizvadīto divu gadu laikā. Mārīte Sarkane atskaitījās par LNS Rēzeknes RB paveikto, atzīmējot biedrības 75. gadadienas svinības kā 2024. gada galveno notikumu. Biedri tika informēti par statistiku, biedru dzīvesvietām, nodarbinātību un sadarbību ar citām reģionālajām biedrībām. Īpašu prieku radīja dalīšanās ar fotomirkļiem no dažādiem notikumiem, svinībām un pieredzes apmaiņas pasākumiem. Elvīra Čaika ziņoja par LNS Daugavpils RB un jaunizveidotās LNS Latgales RB darbu. Viņa arī dalījās ar informāciju par biedrības statistiku un atskatījās uz biedrības aktivitātēm, tai skaitā dalību dažādos pasākumos. Tika izcelts, ka LNS Daugavpils reģionālajā biedrībā nav neviena biedra, kuram būtu biedra naudas parāds – tas ir liels retums. Biedri abu biedrību darbu novērtēja kā labu.

Delegāti un kandidāti

Konferencē notika arī aktīvas diskusijas. Viens no svarīgākajiem jautājumiem bija sadarbība ar

pašvaldībām un NVO, kas pēdējos gados, īpaši pēc Covid-19 pandēmijas, ir samazinājusies. LNS prezidents Edgars Vorslovs uzsvēra: "Mums jāiet ārā no sava burbuļa, jābūt redzamiem arī dzirdīgo sabiedrībā un jāmeklē jauni sadarbības ceļi." Elvīra Čaika un Mārīte Sarkane dalījās pieredzē par pašvaldību atbalstu, norādot, ka sadarbība bijusi atšķirīga. Rēzeknē tā pēdējā laikā bijusi sarežģītāka, bet Daugavpilī – labvēlīgāka. Piemēram, pilsētā visiem trešās grupas invalīdiem ir bezmaksas sabiedriskais transports. Tika apspriesta arī biedru brīva pāreja starp biedrībām. Lai gan LNS statūti to atļauj, tas var radīt praktiskas grūtības, piemēram, kvoruma sasniegšanu sapulcēs. Ivars Kalniņš, LNS viceprezidents, norādīja, ka šāda pāreja ir likumīga, bet uzsvēra nepieciešamību pārrunāt pārejas iemeslus ar biedriem.

Jauna komanda ar sieviešu spēku

Konferences galvenais notikums bija LNS Latgales reģionālās biedrības vadības vēlēšanas. Priekšsēdētāja amatam tika izvirzītas divas spēcīgas līderes – Elvīra Čaika un Mārīte Sarkane. Pēc slēgtas balsošanas, kurā piedalījās visi klātesošie biedri, ar 15 no iespējamajām 28 balsīm par jauno LNS Latgales reģionālās biedrības vadītāju tika ievēlēta Mārīte Sarkane.

Jaunievēlēta LNS Latgales reģionālās biedrības priekšsēdētāja Mārīte Sarkane atzina, ka pēc ievēlēšanas sajūtas bijušas mulsinošas – prātā rosījušies jautājumi, kā būs, kā darīs, kā viss izdosies. Tajā pašā laikā viņa uzsvēra, ka šis ir jauns sākums ar jaunām idejām un darbiem un viņa ir apņēmības pilna pierādīt, ka Latgale var.

Tika ievēlēta arī LNS Latgales RB valde: Mārīte Sarkane, Regīna Radkeviča, Inese Višņakova, Ilona Fomina, Valentīna Staškeviča un Rasa Jaša. Visi valdes locekļi tika apstiprināti vienbalsīgi.

Delegāti un kandidāti

Konferencē tika izvirzīti arī biedrības delegāti LNS kongresam: Elvīra Čaika, Mārīte Sarkane, Ilona Fomina, Regīna Radkeviča, Jelena Dmitrijeva un Andris Fomins. LNS domes locekļu kandidāti ir Mārīte Sarkane un Elvīra Čaika. LNS Latgales RB biedri izvirzīja Edgaru Vorslovu kā kandidātu LNS prezidenta amatam.

LNS vadības pārstāvju viedokļi un nākotnes skatījums

Edgars Vorslovs uzsvēra, ka Latgalei ir liels potenciāls, taču nepieciešams aktīvāk sadarboties ar pašvaldībām un partneriem. Viņš aicināja biedrus būt redzamiem arī ārpus savas kopienas, jo, tikai kopā strādājot, var stiprināt biedrību. Neskatoties uz sarežģīto demogrāfisko situāciju, apvienošanās palīdzēs īstenot idejas un veidot spēcīgu LNS Latgales RB.

Ivars Kalniņš informēja par jaunumiem zīmju valodas pieejamībā un uzsvēra, ka kopienas attīstība ir pašu biedru rokās. Latgale ir iespēju reģions, un, domājot plašāk, biedri var panākt daudz vairāk.

Brigita Lazda atzina, ka apvienošanās sākumā radīja apjukumu, taču tagad redzams, ka abas kādreizējās LNS Rēzeknes un Daugavpils RB ir labi sadarbojušās jaunizveidotajā LNS Latgales RB. Viņa uzsvēra, ka aktīva līdzdalība un savas vajadzības izteikšana ir būtiska – valde viena pati visu nevar izdomāt. Tikai ar sadarbību Latgales RB var kļūt stiprāka un dzīve – interesantāka. •

Video ziņu sižets par konferenci:

PIRMĀ LNS KURZEMES REĢIONĀLĀS BIEDRĪBAS KONFERENCE

2024. gada 1. janvārī tika izveidota LNS Kurzemes reģionālā biedrība, apvienojot LNS Liepājas un Ventspils reģionālās biedrības, bet šī gada 1. janvārī tās sastāvā tika iekļauta arī LNS Kuldīgas reģionālā biedrība. Tagad LNS Kurzemes reģionālo biedrību veido trīs grupas – Liepājas, Ventspils un Kuldīgas.

Foto: LNS Kurzemes RB jaunā valde (no kreisās): Liene Greneviča, Žanete Škapare, Ilze Jaunzeme, Ieva Geige-Preiss, Vilhelmīne Vicinska.

29. martā notika jaunizveidotās LNS Kurzemes reģionālās biedrības pirmā konference. Ieradās 26 biedri, tādējādi tika sasniegts kvorums, un konference varēja sākties. Sanāksmi vadīja Gundega Paņko, par protokolisti tika apstiprināta Ieva Geige-Preiss, bet balsu skaitīšanas komisijā darbojās Jānis Grenevičs un Jānis Skudra.

Atskaites un grupu darbs

Konferencē tika sniegti trīs grupu atskaite ziņojumi par paveikto pēdējo divu gadu laikā. Par Liepājas grupas darbu atskaitījās LNS Kurzemes RB priekšsēdētāja Ilze Jaunzeme, kura informēja par valdes darbu un biedru iesaisti dažādās aktivitātēs. Viņa arī atgādināja, ka informācija par grupas aktualitātēm regulāri tiek publicēta grupas "Facebook" lapā. Ventspils grupas vadītāja Ieva Geige-Preiss akcentēja, ka pirmajā gadā grupa vēl darbojās kā patstāvīga reģionālā biedrība, bet otrajā – jau Kurzemes RB sastāvā. Tika izcelta biedru līdzdalība pasākumos un viņu aktivitāte. Vilhelmīne Vicinska, LNS Kuldīgas RB vadītāja, pateicās vietējiem atbalstītājiem, īpaši lielveikaliem "Maxima" un "Rimi" par atbalstu senioriem. Viņas vadītā grupa aktīvi darbojusies sabiedriskajā dzīvē un cieši sadarbojas ar pārējām LNS

Kurzemes RB grupām. Dalībnieki novērtēja visu trīs grupu darbu kā veiksmīgu un saturīgu.

Diskusijas un dalībnieku viedokļi

Konferences gaitā notika arī diskusijas. Daži biedri izteica neapmierinātību par reģionālo biedrību apvienošanu, paužot bažas par aktivitāšu saglabāšanu līdzšinējā apjomā un pārmaiņu ietekmi uz ikdienas darbu. Tika diskutēts arī par informācijas pieejamību dažādām mērķgrupām. Izvirzot delegātus uz LNS kongresu, dalībniekus aicināja būt atbildīgiem un izvērtēt kandidātu piemērotību. Jānis Skudra norādīja: "Piedaloties kongresā, lūdzu, domājiet līdzi, nevis vienkārši esiet klāt. Jo tas, kādi būs nākamie četri gadi, – tā atbildība gulstas uz jūsu pleciem. Nevar pieņemt neapdomātus lēmumus. Tāpēc, lūdzu, esiet pie veselā saprāta."

Vadības vēlēšanas: komanda kopīgai attīstībai

Par LNS Kurzemes reģionālās biedrības priekšsēdētāju vienbalsīgi tika ievēlēta Ilze Jaunzeme. Pēc ievēlēšanas viņa pateicās biedriem par uzticību un uzsvēra: "Ir izveidojusies ļoti laba sadarbība ar Ventspils un Kuldīgas grupām. Plānojam dažādas idejas, diskutējam. Paldies maniem

LNS Kurzemes RB biedriem, ka man uzticēja turpināt vadīt LNS Kurzemes RB. Lūkojoties nākotnē – protams, ka viens cilvēks nav darītājs, protams, ka jādara kopā. Tad būs vairāk spēka, vairāk ideju, lai turpinātu darboties. Kopā esam spēks!"

Valdē būs pieci locekļi: Ilze Jaunzeme, Vilhelmīne Vicinska, Ieva Geige-Preiss, Žanete Škapare un Liene Greneviča.

Delegāti un kandidāti

Uz LNS 21. kongresu tika izvirzīti šādi pārstāvji: Ilze Jaunzeme, Vilhelmīne Vicinska, Guntars Jurševskis, Ieva Geige-Preiss, Liene Greneviča un Gunta Vazdiķe. Izvirzītie kandidāti darbam LNS domē ir Ilze Jaunzeme un Vilhelmīne Vicinska. Kā LNS prezidenta amata kandidāts tika izvirzīts līdzšinējais LNS prezidents Edgars Vorslovs.

Goda biedra kandidāte

Konferencē LNS Goda biedra statusam tika izvirzīta Janīna Birģele no Kuldīgas grupas. Viņa darbojas LNS sistēmā jau kopš 1966. gada un ir nozīmīga sabiedriskā darbiniece, aktīvi piedalījies pasākumu rīkošanā un atbalstījusi biedrības attīstību vairākās paaudzēs.

LNS vadības pārstāvju uzrunas

Konferences noslēgumā biedrus uzrunāja LNS prezidents Edgars Vorslovs un viceprezidents Ivars Kalniņš. Edgars Vorslovs uzsvēra, ka LNS Kurzemes RB biedriem būtu jābūt aktīvākiem sabiedrībā. Viņš mudināja neklusēt par vajadzībām, bet gan runāt un meklēt risinājumus, uzsverot komunikācijas nozīmi. Kā pozitīvu piemēru viņš minēja Liepājas grupas iniciatīvu pilsētas svētkos, kur tika nodrošināts zīmju valodas tulkojums uz lielā ekrāna.

Ivars Kalniņš savā uzrunā informēja par jaunākajiem projektiem, kas saistīti ar zīmju valodas attīstību, tostarp trim jaunām tematiski strukturētām vārdnīcām. Viņš aicināja biedrus būt aktīviem, veidot kontaktus ar plašāku sabiedrību un būt atvērtiem jaunām sadarbības iespējām, jo tikai tā iespējams veicināt kopienas labklājību. *

Video ziņu sižets par konferenci:

PIRMĀ LNS VIDZEMES REĢIONĀLĀS BIEDRĪBAS KONFERENCE

Šī gada 1. janvārī tika apvienotas LNS Valmieras un Smiltenes reģionālās biedrības, izveidojot LNS Vidzemes reģionālo biedrību. 12. aprīlī notika LNS Vidzemes reģionālās biedrības pirmā konference. Tika pārrunāts paveiktais, nākotnes izaicinājumi un iespējas, kā arī veidi, kā veidot ciešāku sadarbību starp biedriem, ar pašvaldībām un LNS.

Foto: LNS Vidzemes RB jaunā valde (no kreisās): Lida Šilinska, Aiva Šilinska, Taiga Puķjāne, Anita Ceple, Indra Pormeistere, Nadežda Jefremova, Artis Mežinskis.

Atskaites, sadarbība un sabiedriskā aktivitāte

Konferences vadību uzņēmās Irina Jirgensone, bet protokolēšanu uzticēja Ingai Upesjūrei. Dalībnieki vienbalsīgi apstiprināja konferences darba kārtību un uzsāka darbu.

Anita Ceple sniedza detalizētu pārskatu par LNS Smiltenes RB darbu periodā no 2023. līdz 2025. gadam. Viņa akcentēja veiksmīgo sadarbību ar pašvaldībām, LNS un citām organizācijām, kā arī dalību LNS projektos. Biedrība īpašu uzmanību veltījusi jauniešu piesaistei un senioru digitālo prasmju uzlabošanai.

Atskaitē iezīmējās arī aktīva kultūras un sabiedriskā dzīve – divu gadu laikā notikušas 11 valdes sēdes, rīkoti tematiskie pasākumi, sporta aktivitātes, galda hokeja čempionāts, kulinārijas nodarbības un pieredzes apmaiņas braucieni uz citām biedrībām. Biedri aktīvi iesaistījušies arī informatīvajās pēcpusdienās un sekojuši līdzi ziņām sociālajos tīklos un LNS medijos.

Statistika liecina par nelielu biedru skaita samazinājumu, īpaši jauniešu vidū. Tomēr biedrības darbs turpinās ar mērķi piesaistīt jaunus un saglabāt aktīvus esošos biedrus.

Dace Lāce bija sagatavojusi pārskatu par darbu LNS Valmieras RB divu gadu periodā – ikdienas darbu, aktivitātēm, kultūras dzīves izaicinājumiem, komunikāciju ar biedriem. Neskatoties uz biedru skaita samazinājumu un Covid-19 sekām, klubs joprojām darbojas aktīvi – radošās nodarbības,

informatīvās stundas un sadarbība ar pašvaldību ir grupas darba pamatā. Īpaši tika izcelta "Ingas virtuve" – nodarbības, kas sniedz praktiskas prasmes un sociālo saliedētību. Pateicoties Valmieras pašvaldības atbalstam, notiek arī izbraukumi uz svētkiem un citiem pasākumiem. Valmierieši lepojas ar sakārtotu kluba vidi un priecājas par jauno apkures sistēmu.

Debates un izaicinājumi

Konferencē notika arī diskusijas par biedrības telpu tehnisko stāvokli, īpaši Smiltēnē. Andris Cvetkovs izteica bažas par telpu nolietojumu un nepieciešamajiem remontdarbiem. LNS prezidents Edgars Vorslovs skaidroja situāciju, uzsverot, ka remontdarbu veikšanai nepieciešama ekspertīze un sadarbība ar zemes īpašniekiem. Ir jāgatavo tāme un projekts, kas ir laikietilpīgs process. Šī problēma nav aizmirsta, un SIA "LNS nekustamie īpašumi" turpina darbu, lai apzinātu izmaksas un veicamos darbus.

Tāpat biedri diskutēja par informācijas apriti, biedru naudas apmaksas uzskaiti, kā arī iespējamu Cēsu grupas atjaunošanu. Tika uzsvērtā nepieciešamība aktīvāk skaidrot LNS nozīmi nedzirdīgajiem, kuri vēl nav iestājušies biedrībā.

Vadības vēlēšanas: jaunā komanda

Pēc apspriedēm sekoja svarīgākais dienas notikums – LNS Vidzemes reģionālās biedrības vadības

vēlēšanas. Pēc ilgām diskusijām Anita Ceple piekrita turpināt darbu kā reģionālās biedrības priekšsēdētāja. Viņa izveidoja valdi septiņu cilvēku sastāvā: Anita Ceple, Nadežda Jefremova, Artis Mežinskis, Taiga Puķjāne, Aiva Šilinska, Lida Šilinska un Indra Pormeistere. Visi tika vienbalsīgi apstiprināti.

Delegāti un kandidāti

Konferencē tika izvirzīti delegāti dalībai LNS kongresā: Anita Ceple, Lida Šilinska, Aiva Šilinska, Nadežda Jefremova un Artis Mežinskis. Tika izvirzīti arī kandidāti uz LNS domi – Anita Ceple un Artis Mežinskis. LNS prezidenta amatam tika izvirzīts Edgars Vorslovs.

Pateicība par ieguldījumu

Konferencē par nesavtīgo darbu biedrības labā LNS Vidzemes RB Goda biedra tituls tika piešķirts trim ilggadējiem aktīvistiem: Igoram Kurzenkovam, Andrim Šilinskim un Vladimiram Utreckim. Visi kandidāti tika vienbalsīgi atbalstīti.

Vadības komentāri un aicinājums uz iesaisti

Konferences noslēgumā biedrus sveica LNS prezidents Edgars Vorslovs un viceprezidenti Brigita Lazda un Ivars Kalniņš.

Brigita Lazda aicināja atbalstīt jauno vadību un būt ne tikai prasīgiem, bet arī pašiem aktīvāk iesaistīties un palīdzēt valdei. Viņa uzsvēra, ka kritizēt drīkst tas, kurš pats dara, un atgādināja – māja nav domāta tikai valdei, tā ir domāta visiem biedriem. Ja biedri būs atsaucīgi un piedāvās idejas, tad arī aktīvāka būs biedrības dzīve.

Ivars Kalniņš piebilda, ka pēc konferences pacilātības bieži seko apsikums. Viņš mudināja nepamest valdes locekļus vienus, bet viņus atbalstīt un būt redzamiem arī ārpus savas kopienas.

Edgars Vorslovs puda prieku par aktīvajiem cilvēkiem gan Valmierā, gan Smiltēnē un mudināja izmantot biedrībai piederošās telpas un iespējas. Biedrība pieder visiem biedriem, un, tikai strādājot kopā, var attīstīties. •

Video ziņu sižets par konferenci:

VISSIJA GORŪZA – LNS GODA BIEDRE, KURA SAVU DZĪVI VĒLTĪJUSI NEDZIRDĪGO KOPIENAI

LNS vēsturi veido cilvēki – viņu ieguldījums, ikdienas darbs un pašizliedzība. Svinot LNS 105 gadu jubileju, turpinām iepazīt un godināt LNS Goda biedrus – tos, kuri atstājuši paliekošas pēdas mūsu kopienas attīstībā. Šomēnes stāstām par LNS Goda biedri Vissiju Gorūzu. Vissija ir dzimusi 1942. gada 5. aprīlī un vairāk nekā 32 gadus nostrādājusi Rēzeknes MRU. Tāpat viņa aktīvi darbojās LNS Rēzeknes reģionālajā biedrībā, vadīja interešu klubu "Vissija", bija pensionāru padomes locekle un 12 gadus arī LNS domes locekle. LNS Goda biedres statusu ieguva 2011. gadā.

Foto: Vissija ar māsašmeitu Elītu, viņas dēliem Rūdolfu un Teodoru un Teodora draudzeni Margītu.

Vissija Gorūza jau vairāk nekā 25 gadus dzīvo pie savas māsašmeitas Elītas lauku mājās Felicianovā, Ciblas pagastā, Ludzas novadā. Viņa labprāt dalās atmiņās par savu dzīvi un nedzirdīgo sabiedrību. Vissija bija trešais bērns piecu bērnu ģimenē. Agrāk, kad Vissijas māsa vēl bija dzīva, Vissija bieži brauca no Rēzeknes un daudz palīdzēja mātai lauku darbos. Vēlāk, kad māsa un viņas vīrs aizgāja mūžībā, mājlopi tika pārdoti. Vissija negribēja palikt Rēzeknes dzīvoklī četrās sienās, vien otrdienās un ceturtdienās apmeklējot klubu. Laukos bija iespēja dzīvot plašāk, brīvāk un veikt dažādus darbus. Tagad saimniecībā palikuši divi kaķi un dažas vistas ar gaiļiem, jo mājas olas tomēr ir labākas nekā veikalā pirktais. Vissija ar siltumu atceras savu pirmo darbavietu. Pēc skolas beigšanas

1960. gadā viņa uzsāka mācības Rēzeknes MRU, kur apguva apavu virsu izgatavotāju prasmes. Tomēr pēc apmācībām viņa negaidīti atbrīvoja. Pēc gada Vissijai izdevās atgriezties Rēzeknes MRU, kur viņa atsāka darbu apavu iecirknī. Vēlāk pildīja arī brigadieres pienākumus, un šajā darbavietā palika līdz 1993. gadam. Vissija joprojām ar pateicību atceras LNS Goda biedru Jāzepu Luginu, kurš viņu pamazām iesaistīja Rēzeknes nedzirdīgo biedrības darbībā. Viņa tur darbojās atbildīgi, kļūstot par biedrības valdes locekli. Vairāk nekā 40 gadus Vissija aktīvi piedalījās mākslinieciskajā pašdarbībā, sniedzot savu ieguldījumu kopienas kultūras dzīvē. Šobrīd biedrību apmeklē retāk, bet, ja notiek kāds īpašs vai liels pasākums, tomēr piedalās. Vissija pateicas Elītai par to, ka viņu ar mašīnu

ved līdz Ludzai, no kurienes tālāk uz Rēzekni viņa brauc ar autobusu. Vissija priecājas, ka, izmantojot internetu, var sarunāties ar LNS Latgales RB vadītāju Māriti Sarkani. Pat ja komunikācija notiek attālināti, tā priecē.

Raugoties nākotnē, Vissija vēlētos, lai tiktu izveidots nedzirdīgo senioru deju kolektīvs, jo pašai vienmēr ļoti patikušas dejas. Diemžēl biedrībā ir maz senioru, kurus šāda ideja uzrunātu.

"Kopsolī" aicināja uz sarunu Vissijas māsašmeitu Elītu Romanovsku. Viņa ar siltumu un cieņu runā par savu tanti – cilvēku, kurš ģimenē ieņēmis īpašu vietu.

Vai varat, lūdzu, pastāstīt par Vissijas personību?

Vissija prot pasmieties arī par sevi. Viņa ir dzīvespriecīga, zinātkāra, interesējas par visiem jaunumiem pasaulē, Latvijā un Rēzeknē. Viņa vienmēr gatava iesaistīties un atbalstīt dažādus pasākumus gan LNS, gan citur. Viņa ir ļoti komunikabla – patīk būt cilvēku vidū. Vissija labprāt izmanto iespējas ceļot un iepazīt jaunas vietas un lietas. Viņa labprāt un ļoti sekmīgi apgūst jaunās tehnoloģijas, jo tās dod iespēju sekot līdzi jaunumiem, sazināties ar radiem un papļāpāt ar draudzenēm. Vissijas māsa, kuras ir gados jaunākas, pat netiek līdz viņas prasmēm. Noteikti jāpiemin Vissijas izpalīdzība. Man liekas, ka viņa nevienam nekad nav atteikusi savu padomu vai palīdzību. Tieši otrādi – pirmā pienāks klāt, piedāvās savu palīdzību un iesaistīsies jebkura darba veikšanā. Vissija ir eleganta, vienmēr cenšas labi izskatīties.

Kādas ir viņas galvenās vērtības?

Galvenā vērtība laikam ir darbs un ģimene. Viņa daudzus gadus godprātīgi strādājusi Rēzeknes ražošanas uzņēmumā un vienmēr aktīvi iesaistījusies biedrības sabiedriskajās aktivitātēs. Vissija visu savu mūžu nav varējusi sēdēt bez darba. Arī tagad nemitīgi dara kādu darbiņu – ada, šuj, audzē puķu un dārzeņu stādījumus, ravē, kopj tomātus, papriku un gurķus siltumnīcā. Viņa rūpējas par diviem kaķiem, suni un vistu saimi, rosās pa māju un virtuvi, rūpējas par ģimeni.

Ko jūs novēlat savai tantei?

Pēc manas mammas aiziešanas mūžībā Vissija dzīvo manā ģimenē un ir kā mamma man un īsta vecmāmiņa maniem diviem dēliem. Viņa viņus auklējusi, barojusi un pieskatījusi. Viņa ir īsta pankūku cepšanas meistare! Viņa ir mūsu mājas labais gariņš! Mūsu ģimene ir ļoti pateicīga Vissijai par to, ka viņa ir kopā ar mums jau vairāk nekā 20 gadus, pārdzīvo par visiem un palīdz mums, kā vien var. Mēs viņu ļoti mīlam! Novēlam arī turpmāk saglabāt

dzīvesprieku, interesi par dzīvi, vēlmi iesaistīties pasākumos, kā arī darba un kustību prieku!

Šogad maijā būs LNS 105 gadu jubileja. Ko jūs novēlat LNS jubilejā?

LNS novēlu izturību un spēku, turpinot nozīmīgo darbu. Daudzi cilvēki ir pateicīgi par saņemto visa veida atbalstu – gan cilvēki ar dzirdes traucējumiem, gan viņu ģimenes locekļi. Tas palīdz cilvēkiem ar dzirdes

traucējumiem veiksmīgāk iekļauties sabiedrībā. Līdz šim ir izdarīts milzīgs darbs, bet daudz vēl ir darāms. Man šķiet, ka, pateicoties LNS darbībai, sabiedrības attieksme pret cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem ir kļuvusi daudz saprotošāka un atbalstošāka. Novēlu LNS atbalstu no valdības un valsts iestādēm, jo tas ļautu īstenot vairāk un daudzveidīgākus atbalsta pasākumus un nodrošināt efektīvāku darbību. Lai viss izdodas! •

Teksts: Agnese Vilcāne

Foto: izglītības iestādes arhīvs

SKOLĒNI CEĻĀ UZ DZIESMU SVĒTKIEM

Šobrīd visā Latvijā notiek gatavošanās XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem. Pirmais solis bija skates-koncerti "MĒS esam JŪS", kuros iesaistījās speciālo izglītības iestāžu skolēni. Šajos koncertos piedalījās arī mūsu nedzirdīgie skolēni no Rīgas Raiņa vidusskolas, Valmieras Gaujas krasta vidusskolas-attīstības centra un Rīgas Ēbelmuižas pamatskolas. Par to, kā norisinājās gatavošanās un kā aizritēja uzstāšanās, dalās melodeklamācijas kolektīvu vadītāji.

Rīgas Raiņa vidusskolas integratīvās apvienības "Alias" kolektīvs kopā ar skolas popgrupas meitenēm aktīvi gatavojās 9. aprīļa koncertam "MĒS esam JŪS", kas notika kultūras pilī "Ziemeļblāzma". Par spīti visām citām ārpusstundu aktivitātēm, konkursiem un koncertiem, 26 Rīgas Raiņa vidusskolas skolēni atrada laiku un vēlmi piedalīties dziesmu svētku skates koncertā, parādot sevi kā zīmju valodas lietotājus un mīlētājus. Kolektīva sastāvā ir gan dzirdīgi, gan nedzirdīgi skolēni, kā arī absolventi. Pēc ilgām pārdomām un pārrunām skatei tika izvēlētas divas dziesmas: "Saulīt vēlu vakarā" un "Savāda Pasaule". Izvēlētas dziesmas dzīvajā izpildījumā dziedāja Raiņa skolas popgrupas meitenes Renātes Stumbergas vadībā.

Koncerts bija patiesi skaists un īpašs, tomēr tika novērotas organizatoriskās nepilnības, kas nākotnē būtu jānovērš. Koncerta programmu vadīja dziedātājs Jānis Holšteins-Upmanis jeb Goran Gora, tomēr uz skatuves nebija nodrošināts tulkojums zīmju valodā. Rīkojot pasākumus, kuros piedalās skolēni ar dzirdes traucējumiem, turpmāk būtu jānodrošina tulkojums zīmju valodā, tādējādi radot pieejamu un iekļaujošu vidi visiem dalībniekiem. Raiņa skolas pārstāvji ir patiesi satraukti un priecīgi par iespēju piedalīties dziesmu svētkos.

Lai apliecinātu vēlmi un gatavību piedalīties svētkos, Valmieras Gaujas krasta vidusskolas-attīstības centra melodeklamācijas kora dalībnieki kopā ar citiem Vidzemes speciālo skolu pārstāvjiem 20. martā Cēsīs piedalījās "MĒS esam JŪS" Vidzemes kultūrvēsturiskā novada koncertā. Priekšnesumus vērtēja žūrija, kuras sastāvā bija pasākuma režisors Valdis Pavlovskis un projekta vadītāja Iveta Ārgale. Rezultāti bija iepriecinoši – dalībnieki tiksies svētkos Rīgā! No Valmieras skolas koncertā piedalījās 21 skolēns.

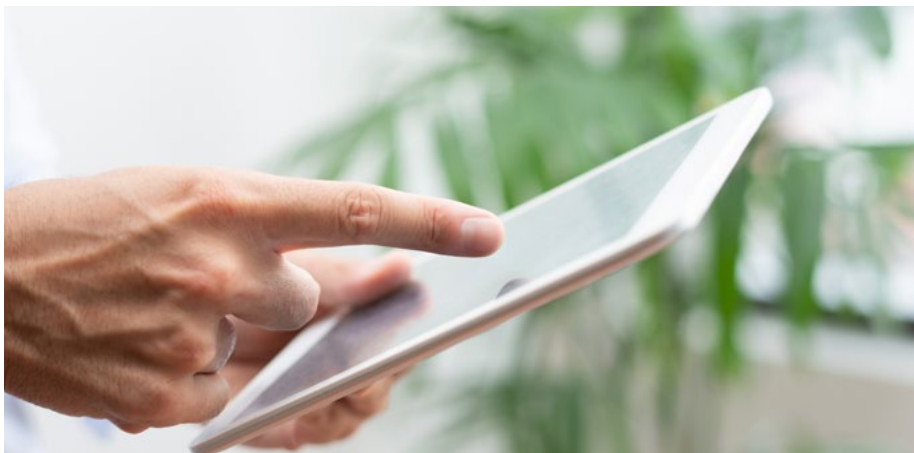
Vērmanes dārzā valmierieši zīmju valodā kopā ar citiem dalībniekiem dziedās dziesmu "Tumša nakte, zaļa zāle" un ar melodeklamācijas priekšnesumu uzstāsies vēl trīs dziesmās, tostarp "Mana dziesma", ko dziedās Renārs Kaupers. To izpildīs gan Vērmanēdārzā, gan Mežaparka Lielās estrādes Sidraba birzī svētku noslēguma koncertā "TE-AUST", kur priekšnesums tiks veidots kopā ar lielo kopkori.

Valmieras Gaujas krasta vidusskolai sagādāja grūtības kopdziesmu apgūšana, jo bija pieejami tikai vārdi un notis bez dziesmas ieraksta. Skolas mūzikas skolotāja Anita Kalniņa iedziedāja dziesmas ar pavadījumu, ļaujot skolēniem sagatavoties. Stāsta melodeklamācijas kora vadītāja Līga Lāce: "Lai gan svētki ir jūlijā, jau

šobrīd notiek aktīva gatavošanās, lai svētki noritētu skaisti. Jūlija otrā nedēļa solās būt interesanta, aktīva, dažādām pieredzēm bagāta: mēģinājumi, dzīvošana visiem kopā Rīgā, koncerts Vērmanes dārzā, svētku gājiens un noslēguma koncerts Mežaparkā. Lai to visu izbaudītu, vēl vingrināsimies dziesmu dziedāšanā un gaidīsim jaunus tērpus. Uz tikšanos Rīgā!"

Rīgas Ēbelmuižas pamatskolas vienpadsmit skolēni piedalījās 9. aprīlī rīkotajā "MĒS esam JŪS" koncertā kultūras pilī "Ziemeļblāzma". Dejai savijoties ar melodeklamāciju, skolēni izpildīja dziesmu "Sarkani ziedi". Skaņdarba mūzikas autors ir Raimonds Pauls, bet teksta autors – Rainis. Ļoti labu sniegumu parādīja pamatskolas jaunie mākslinieki: Veronika Turkupole, Emīls Žačis, Mercedes Martinsons, Kaspars Nemirskis, Keitija Ozoliņa, Everts Kraze, Sofija Turkupole, Mija Šiškina un Mārcis Brakmanis. Priekšnesums tapa, sadarbojoties skolotājiem Aigai Rikmanei un Ingunai Pogai.

Inguna Poga stāsta, ka, par spīti garajai un saspringtajai dienai, gandarījums ir liels. Viņa izsaka pateicību iesaistītajiem cilvēkiem: "Mēs pateicamies projekta radošajai komandai. Paldies vārdus veltām visiem, kuri rūpējās, lai mūsu skolēni būtu ietērpti skaistos tautas tērpos, paēduši un laikus nogādāti mājās! Paldies vecākiem par ieinteresētību un atbalstu! Pavisam drīz Ēbelmuižas pamatskolas dārzā jau otro gadu uzplauks tulpes, ko skolēni stādīja kā veltījumu dziesmu svētkiem. Uz tikšanos skolas dārzā un jūlijā – dziesmu un deju svētkos!" •

APLIKĀCIJAS DIGITĀLAJĀS VIZUĀLĀS SAZIŅAS IERĪCĒS

Vecā planšete – labāka par jauno? Tāds jautājums radās LNS Rīgas biedrības grupas "Tilts" biedriem, jo jaunajās digitālās vizuālās saziņas ierīcēs, ko izsniedz LNS, neesot uzstādītas nepieciešamās lietotnes. SIA "LNS Surdotehniskās palīdzības centrs" skaidro – ja nepieciešama palīdzība lietotņu uzstādīšanā digitālajās ierīcēs, jāvēršas pie sociālā rehabilitētāja.

LNS Rīgas reģionālās biedrības grupai "Tilts" ir savs čats. Pēdējā laikā ticis daudz apspriests jautājums par tā saucamās digitālās vizuālās saziņas ierīces jeb planšetes lietošanu un piemērotību aktuālajām vajadzībām, stāsta Baiba Bicēna. Dažiem grupas biedriem ir gan vecās, gan jaunās LNS izsniegtās "Lenovo" planšetes. Vecā tika izsniegta apmēram pirms 7–8 gadiem. Savā grupā biedri secinājuši, ka vecās planšetes ir labākas par jaunajām, jo vecajās jau bija uzstādītas vairākas svarīgas lietotnes, kas nav atrodamas jaunajā. Protams, daudz ko uzstādīt var pats, bet ne katrs to prot. Piemēram, vecajā planšetē uzreiz varēja strādāt ar "Microsoft Word" dokumentiem, atvērt izklājlapas. Baiba Bicēna norāda, ka planšetēs, pirmkārt, jābūt uzinstalētai programmai, kas runāto tekstu pārveido rakstītājā. Tādu piedāvā, piemēram, "Tilde". Otrkārt, jābūt uzinstalētām "Zoom" un "Microsoft Teams" lietotnēm. Treškārt, jābūt lietotnei, kas nodrošina teātra titrus, un, ceturtkārt, QR koda skenerim. Dažiem nedzirdīgajiem, iespējams, ir nepieciešamas vēl kādas citas lietotnes.

"Vairākas reizes esmu piedalījies starptautiskos Ziemeļvalstu vārdzirdīgo biedrību pasākumos. Tad visi igauņi, somi, dāņi un citu valstu pārstāvji izvelk savas planšetes, ieslēdz "Text on Tap" programmu un lasa runātā teksta pierakstus. Īpaši

manām vajadzībām tika nodrošināta iespēja lasīt titrus latviešu valodā, un ļoti gaidu, kad šādu iespēju piedāvās arī te. Vienlaikus vēlos norādīt, ka šo ierīču izmantošana ir ļoti aktuāla arī tiem cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, kuri zīmju valodu neizmanto, bet sazinās lasot un rakstot. Tāpēc vajadzētu pārskatīt šo ierīču piešķiršanas noteikumus, lai tās varētu izmantot arī lasītāji. Uzsvēru to tāpēc, ka pērn nedzirdīgai studentei tika atteikts piešķirt šo ierīci, kaut gan viņa atbilda visām prasībām, izņemot to, ka neizmantoja rehabilitācijas pakalpojumus," stāsta Baiba Bicēna.

Skaidro SIA "LNS Surdotehniskās palīdzības centrs" vadītāja Inese Immure.

Planšetdators paredzēts personām, kuras izmanto sociālās rehabilitācijas vai zīmju valodas tulku pakalpojumu, ko nodrošina LNS. Izsniedzot klientam planšetdatoru, surdotehniskās palīdzības centra speciālisti tajā uzstāda saziņas lietotni "Skype". Tā kā no 5. maija "Skype" pārtrauks savu darbību un pašlaik notiek datu migrācija uz lietotni "Microsoft Teams", jau tagad klientiem tiek uzstādīta "Microsoft Teams". Ierīcē tiek pievienota arī visa nepieciešamā kontaktinformācija – zīmju valodas tulku nodaļas, sociālās rehabilitācijas nodaļas, surdocentra un citi klientam svarīgi kontakti LNS sistēmā.

Precizēju, ka surdotehniskās palīdzības centrs kopš 2023. gada otrā pusgada izsniedz "Samsung Galaxy" planšetdatoru. Tas, ka iepriekšējos gados izsniegtajos planšetdatoros bija jau uzstādītas vairākas svarīgas lietotnes, kas nav atrodamas tagad izsniegtajos, nav atkarīgs no surdocentra.

Jaunajos planšetdatoros, kas darbojas ar "Android" vai "iOS" operētājsistēmām, ir novērojama tendence, ka pēc noklusējuma (atbilstoši standarta iestatījumiem) ir mazāk lietotņu. Šī tendence ir saistīta ar vairākiem faktoriem, un viens no tiem ir Eiropas Savienības (ES) regulējums, kura mērķis ir nodrošināt lielāku lietotāju kontroli pār ierīcēm, tostarp ierobežot pārspīlēti lielu daudzumu iepriekš instalētu lietotņu, ko lietotāji nevarēja dzēst.

Ja klientam ir nepieciešama palīdzība ar tehnoloģiju lietošanas iemaņām, piemēram, to uzstādīšanas vai izmantošanas apguvi, šis varētu būt viens no uzdevumiem, ko veic sociālais rehabilitētājs. Sociālās rehabilitācijas funkcija ir palīdzēt klientiem iegūt nepieciešamās prasmes, tai skaitā digitālās prasmes, kas uzlabo viņu ikdienas dzīves kvalitāti un veicina patstāvību.

Ja klients vēlas izmantot arī citas ikdienā noderīgas lietotnes un nepieciešama palīdzība to uzstādīšanā, viņš var vērsties "LNS Rehabilitācijas centrā" vai LNS Kopienas centrā, skaidro SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" sociālā rehabilitētāja Ilona Liniņa.

Rīgā klientiem palīdzību sniedz sociālie rehabilitētāji **Vīta Alksne**, **Valdis Krauklis** un **Ilona Liniņa**, savukārt kopienas centrā – **Sigita Ķikure** un **Krista Freimane**. Atbalsts pieejams arī citās rehabilitācijas centra pakalpojumu sniegšanas vietās ārpus Rīgas.

Speciālisti, ņemot vērā katra klienta vajadzības un vēlmes, palīdz uzstādīt nepieciešamās lietotnes, paskaidro to lietošanu un, ja nepieciešams, apmāca klientu darbā ar digitālajiem rīkiem.

Ilonas Liniņas pieredzē klienti visbiežāk lūdz uzstādīt lietotnes, kas saistītas ar internetbanku, identitātes apstiprināšanu (Smart-ID, e-paraksts), e-pastu, kā arī "Adobe Acrobat Reader", lai varētu lasīt laikrakstu "Kopsolī".

Teksts: Kristiāna Pauniņa, Agra Mitrone

Foto: izglītības iestādes arhīvs

Teksts: Laura Zeltiņa

4. MAIJĀ - SVINĪBAS PAR GODU LATVIJAS NEATKARĪBAS ATJAUNOŠANAS 35. GADADIENAI

Šogad apņir 35 gadi kopš Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas, un, atzīmējot šo nozīmīgo notikumu, Rīgā no 30. aprīļa līdz 30. maijam norisināsies plaša svētku programma. Tajā iekļauti koncerti, izstādes, radošās darbnīcas un citas aktivitātes, kas aicina iedzīvotājus atcerēties, svinēt un dalīties savā stāstā par Latvijas ceļu uz neatkarību.

4. maijā dažādās vietās pilsētā notiks svētku pasākumi visas dienas garumā, tai skaitā vides objekta veidošana pie Brīvības pieminekļa, ekskursijas Tautas frontes muzejā, koncerti un radošās darbnīcas.

Koncerts ar tulkojumu zīmju valodā

4. maijā no plkst. 17.30 līdz 20.00 Brīvības laukumā norisināsies svētku koncerts "Saknes, kas sien", kurā piedalīsies pazīstami dziedātāji, kori un deju kolektīvi.

Ikviena ir aicināts svinēt Latvijas neatkarības svētkus ar kopā būšanu, lepojoties ar mūsu valsti. Tulkojums būs redzams lielajā tiešraides ekrānā, kas atradīsies Brīvības pieminekļa kreisajā pusē. Vairāk informācijas:

TĪKĻOŠANĀS PASĀKUMS NEDZIRDĪGU UN VĀJDZIRDĪGU JAUNIEŠU IZGLĪTOTĀJIEM

Rīgas Ēbelmuižas pamatskolas direktorei Kristiānai Pauniņai un skolotājai Agrai Mitronei bija iespēja piedalīties apmācībās "Kontaktu veidošanas pasākums: Erasmus+ Jaunatnes un Eiropas Solidaritātes korpuss – ko tas piedāvā organizācijām, kas pārstāv vai strādā ar nedzirdīgiem un vārdzirdīgiem jauniešiem?". Apmācības notika Vīnē, Austrijā, no 26. februāra līdz 2. martam.

Dalību apmācībās nodrošināja Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA). Šis pasākums bija veltīts starptautiskās sadarbības veicināšanai un partnerību izveidei starp organizācijām, kas strādā ar nedzirdīgiem un vārdzirdīgiem jauniešiem, izmantojot "Erasmus+" Jaunatnes un Eiropas Solidaritātes korpusa programmu iespējas. Apmācību galvenais mērķis bija veicināt iekļaujošu starptautisko jaunatnes darbu un nodrošināt iespējas un atbalstu organizācijām, kas strādā ar nedzirdīgiem un vārdzirdīgiem jauniešiem. Apmācību laikā tika apskatīti

labās prakses piemēri un projektu īstenošanas stratēģijas, kā arī partnerību veidošana un sadarbības iespējas starp organizācijām no dažādām valstīm. Dalībnieki ieguva padziļinātas zināšanas par "Erasmus+" un Eiropas Solidaritātes korpusa programmām.

Rīgas Ēbelmuižas pamatskola nodibināja vērtīgus kontaktus ar organizācijām no citām valstīm un ieguva jaunu informāciju un iedvesmu, lai veidotu iekļaujošus projektus. Skolas pārstāvji izsaka pateicību organizatoriem un JSPA par iespēju piedalīties šajā notikumā un iegūt vērtīgu pieredzi iekļaujošā vidē. •

Teksts: Jūlija Bite

RĪGAS ĒBELMUIŽAS PAMATSKOLAS SKOLĒNU PADOMES AKTIVITĀTES

Rīgas Ēbelmuižas pamatskolas skolotāja Lilita Gedroviča kopā ar 8.a klases skolniecēm Evelīnu Baikovu un Tīnu Siliņu, kā arī zīmju valodas tulci Lindu Gregersoni piedalījās skolēnu pašpārvalžu mācību ciklā par pilsonisko līdzdalību, neformālo izglītību un projektu metodi. Mācības norisinājās no 2. līdz 4. aprīlim Turkalnē, Ogres novadā, un tās organizēja Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA).

Mācībās dalībnieki padziļināti iepazīna skolēnu pašpārvaldes nozīmi, pilsoniskās līdzdalības iespējas, neformālās izglītības pieejas, iekļaušanas principus, kā arī komandas veidošanas un komunikācijas prasmes. Skolotāja Lilita Gedroviča ir atbalsta persona skolēnu padomē. Viņa stāsta, ka pēc vadības ierosinājuma aizpildīja anketu, lai piedalītos JSPA organizētajā mācību ciklā, un no 33 skolām dalību

apstiprināja 10 skolām, tai skaitā Rīgas Ēbelmuižas pamatskolai. "Bijām ļoti priecīgi! Meitenes bija ļoti priecīgas. Viņām šī bija vērtīga un jauna pieredze, iesaistoties aktivitātēs kopā ar citu skolu dzirdīgajiem jauniešiem," stāsta Lilita. Viņai kā atbalsta personai bijis izaicinājums paskaidrot sarežģītākas tēmas vienkāršā un saprotamā valodā, lai meitenes veiksmīgi iekļautos dzirdīgo vidē. "Kopumā esam ļoti apmierinātas. Redzu, ka

meitenēm ir progress." Meitenes ātri sadraudzējušās ar pārējiem jauniešiem, iemācīja viņiem dažus vārdus zīmju valodā un sazinājās arī rakstiski. "Pats svarīgākais, ka trīs dienu laikā meitenes guva daudz jaunu ideju, ko īstenot arī mūsu skolas pašpārvaldē. Turklāt ieguva jaunus draugus!" piebilst Lilita. Mācību laikā skolēni iesaistījās dažādās aktivitātēs, kas tika veidotas brīvā un nepiespiestā gaisotnē, gatavoja priekšnesumus un skečus.

Rīgas Ēbelmuižas pamatskola pateicas JSPA par atbalstu un aktīvu iesaisti, lai nedzirdīgie jaunieši varētu piedalīties šajās mācībās. Tās turpināsies arī vasarā. •

Teksts: Laura Zeltiņa, Emīlija Balode

Foto: Emīlijas Balodes personiskais arhīvs

Teksts: Gunta Vazdiķe

LATVIJAI ZELTS UN DIVAS BRONZAS MEDAĻAS ŠAHA ČEMPIONĀTĀ

No 5. līdz 12. aprīlim Trogirā, Horvātijā, norisinājās **2. Eiropas Nedzirdīgo komandu šaha čempionāts**. Sacensības notika trīs disciplīnās: *Blitz* (ātrspēle), *Rapid* (ātrā spēle) un *Classical* (klasiskā spēle). Latviju čempionātā pārstāvēja šahistes Anastasija Parhomenko un Margarita Parhomenko, kā arī komandas pārstāve Gunta Vazdiķe.

Čempionātā piedalījās 100 sportisti, kā arī treneri un apkalpojošais personāls no 10 valstīm: Bosnijas un Hercegovinas, Anglijas, Vācijas, Ungārijas, Horvātijas, Polijas, Slovēnijas, Šveices, Ukrainas un Latvijas. Sieviešu konkurencē sacentās piecas komandas – no Latvijas, Ukrainas, Horvātijas, Ungārijas un Polijas. Sākotnēji komandas aizvadīja apļa turnīru četrās kārtās, pēc kura četras labākās turpināja cīņu pusfinālā un finālā. Spēles bija spraigas un līdzvērtīgas, ar negaidītiem rezultātiem.

Rezultāti

Blitz jeb ātrspēle (apdomas laiks: 3 minūtes un 2 sekundes) **1. vietu izcīnīja Latvija**, 2. vietā ierindojās Ukraina, 3. vietā – Polija, 4. vietā – Ungārija, bet 5. vietā – Horvātijā.

Rapid jeb ātrajā spēlē (apdomas laiks: 10 minūtes un 5 sekundes) uzvarēja Ungārija, 2. vietu ieguva Ukraina, **3. vietā – Latvija**, 4. vietā – Polija, 5. vietā – Horvātijā.

Classical jeb klasiskajā spēlē (apdomas laiks 90 minūtes un 30 sekundes) uzvarēja Ukraina, 2. vietā – Polija, **3. vietu ieguva Latvija**, 4. vietā – Ungārija, 5. vietā – Horvātijā.

Sirsnīgs brīdis čempionātā bija 9 gadus vecās Ninas Bonas no Polijas un 85 gadus vecā Sergeja Salova no Vācijas partija, kas apliecināja šaha spēles vienojošo spēku pāri paaudzēm. Nozīmīga bija Starptautiskās nedzirdīgo šaha komitejas (ICCD) prezidenta Filipa Gardena uzruna par to, ka Starptautiskās Šaha federācijas (FIDE) 100. gadadienas kongresā tika godināta arī ICCD. **2. Eiropas Nedzirdīgo komandu šaha čempionāts** noritēja augstā līmenī – ar skaistu atklāšanu, sakārtotu sacensību norisi un komfortabliem apstākļiem sportistiem. •

LNS JAUNIEŠU CENTRA PĀRSTĀVJU DALĪBA LIETUVAS NEDZIRDĪGO JAUNIEŠU ASOCIĀCIJAS KONFERENCĒ

25. martā Lietuvā norisinājās Lietuvas Nedzirdīgo Jauniešu asociācijas (LKJA) konference. LNS Jauniešu centra (LNS JC) padomes locekļi – vadītāja Emīlija Balode, Emīls Oskars Balodis un Huberts Bērziņš – devās uz šīm vēlēšanām, lai gūtu ieskatu kaimiņvalsts jauniešu aktivitātēs un dalītos ar pieredzi. "Kopsoli" lūdza Emīliju pastāstīt mūsu lasītājiem par līdzšinējo sadarbību ar LKJA un sniegt ieskatu par nedzirdīgo jauniešu situāciju Lietuvā.

Sadarbība starp LNS JC un LKJA

LKJA tika dibināts 2014. gadā, savukārt LNS JC – 2015. gadā. Latvijas un Lietuvas nedzirdīgo jauniešu organizācijas sadarbojas kopš LNS JC dibināšanas brīža. Kopš tā laika notikušas kopīgas nometnes, organizēts Baltijas Nedzirdīgo jauniešu festivāls un citi pasākumi. LNS JC sadarbojas ne tikai ar lietuviešiem, bet arī ar Igauniju, veidojot trīs Baltijas valstu sadarbību.

Jauniešu aktivitāte Lietuvā

LKJA pārstāvībai ir filiāles trīs pilsētās: Viļņā, Kauņā un Klaipēdā. Kopā LKJA ir apmēram 120 biedru: Viļņā – 40, Kauņā – 65, bet Klaipēdā – 15. Vēlēšanās balsot var tikai pārstāvji no šīm trim pilsētām. Jauniešu aktivitāte ir atkarīga no informācijas pieejamības sociālajos tīklos un pasākumu reklamēšanas. Lietuvieši norāda, ka ir svarīgi ne tikai informēt, bet arī aktīvi uzrunāt jauniešus klātienē.

Tematika ir izšķiroša: ja ir interesanta tēma vai iecienīts lektors, piedalās vairāk jauniešu. Piemēram, nesen bija interesanta tēma par nacionālismu un komunismu, kas pulcēja daudz jauniešu, savukārt teorētiskākas lekcijas piesaista mazāku interesi. Tas ir līdzīgi kā Latvijā, kur mēs ļoti cenšamies motivēt jauniešus aktīvāk

iesaistīties. Šķita, ka tikai pie mums ir zema jauniešu aktivitāte, bet izrādās, ka šī ir problēma arī citur.

Galvenās atšķirības

Latvijā jauniešu centrs darbojas Latvijas Nedzirdīgo savienības ietvaros. Šī struktūra sniedz daudz ieguvumu – atbalstu organizatoriskos jautājumos, telpu nodrošinājumu sanāksmēm un pasākumiem. Lietuvā jauniešu asociācija ir neatkarīga organizācija, un tai nav savu telpu. Tas rada izaicinājumus, jo nav arī vietas, kur jaunieši var tikties, plānot pasākumus un vienkārši parunāt. Telpas pasākumiem viņiem piešķir pēc pieprasījuma.

LKJA vēlēšanās balso pārstāvji no trim pilsētām, kas nozīmē, ka balsošanu var organizēt, ja piedalās pārstāvji no trim pilsētām. Pie mums Latvijā svarīgs ir kvorums un piedalās jaunieši no visas Latvijas.

LNS JC sveic jauno LKJA vadību, kuras jaunievēlētā priekšsēdētāja ir Veronika Mičailova un padomes locekļi – Ieva Kontenīte, Vītenis Naujokas, Laura Rutkausa un Aurimas Grabauskas. Savstarpēja sadarbība starp Baltijas nedzirdīgo jauniešu kopienām rada jaunas iespējas kopīgu iniciatīvu īstenošanai. •

Teksts: Elfa Kesenfelde

Foto: Elitas Skudras personiskais arhīvs

SKUDRU PĀRA CEĻOJUMS UZ EKSOTISKO MEKSIKU

Skudru pāris – Elita un Ints – pagājušā gada septembrī nosvinēja savas ģimenes trīsdesmito gadadienu. Pēc meitas Jutas ierosinājuma, apspriežot iespējamus ceļojuma galamērķus – Filipīnas, Šrilanku un Meksiku –, vienbalsīgi tika izvēlēta Meksika. Juta aktīvi iesaistījās ceļojuma maršruta plānošanā, un 13. decembrī Elita un Ints devās uz Meksiku, kur līdz 2. janvārim baudīja atpūtu un krāja neizmirstamus iespaidus. Par gūtajiem iespajdiem Meksikā Elita pie siltas tējas tases pastāstīja "Kopsolī".

Stāsta Elita Skudra

Ceļš uz Meksiku

Pēc lidojuma no Rīgas uz Turciju ceļš ar "Turkish Airlines" uz saulaino Meksiku aizņēma piecpadsmit stundas. Ielidojot Kankunā, uzreiz sastapāmies ar šokējošu karstuma vilni – svelmainu karstumu. Zinājām, ka tā būs, un par to bijām laimīgi! Mīlam karstumu! Viesnīcā mūs sagaidīja meksikāņu gaumē un pacienāja ar svaigi spiestu apelsīnu sulu. Braucot bija sajūta, ka esam drošībā, jo aktīvi rosiņās apsardze. Cilvēki bija starojoši un izpalīdzīgi, savstarpēji sazinājās spāņu valodā.

Pirmie iespaidi

Ekskursijās mums vienmēr lielisks palīgs ir mobilā aplikācija "Holafly", pēc kuras vadāmies un ar kuras palīdzību ceļojam patstāvīgi.

Tulumā ir "Ven a la Luz" (tulkojumā no spāņu valodas – "Nāc gaismā") – ļoti liela, skaista, simboliska, apmēram 10 metru augsta skulptūra. Izstaigājāmies 25 kilometrus gar jūru, aplūkojot dažādus objektus, baudot saules starus un vēja glāstus. Turpat atrodas arī ļoti skaists nacionālais parks ar daudziem dažādiem bruņurupučiem. Neparasts un neapraķstāms Meksikas dabas skaistums!

Iznomājām velosipēdus, lai mērotu 45 kilometrus līdz arheoloģiskajam objektam "Templo del Dios del Viento" ("Vēja Dieva templis"). Turpat atrodas arī īsta dabas pērle – Laguna Kaan Luum – plaša, sekla lagūna ar iespaidīgu, tumši zilu (gandrīz melnu) apli vidū, kas iezīmē dabīgi

izveidojušos dziļu ūdenskrātuvi, kurā nedrīkstēja peldēties. Apkārt lagūnai apbrīnojamu kontrastu veido dzidri tirkīztilais ūdens, kur ienirām, nokļūstot skaistajā, pasakainajā zemūdens pasaulē, kur mīt dažādas zivis un bruņurupuči. Apkārt brīvsoli skraidīja daudz ķirzaku.

Negaidītā satikšanās

Jelžovu ģimene (Zviedrijā dzīvojošais latvietis Vadims Jelžovs nesen piedalījās Pasaules nedzirdīgo strītbola čempionātā Vašingtonā, ASV) bija pamanījusi manu aktīvo dalīšanos "Instagram" ar foto stāstiem no Meksikas. Sakritības pēc arī viņi bija ieplānojuši ceļojumu uz Meksiku, tāpēc sazinājāmies un vienojāmies satikties. Rezultātā kopā pavadījām aizraujošu nedēļu, apmeklējot muzejus un atrakciju parkus, kā arī dodoties dažādās ekskursijās.

Pasaules brīnums

Pabijām Plaja del Karmenā – īstā Karību jūras piekrastes dārgumā, kur dabas skaistums satiekas ar mūsdienīgu pilsētas vidi, aktīvu naktsdzīvi un bagātīgu maiju kultūras mantojumu. Tāpat apskatījām arī vienu no pasaules septiņiem brīnumiem – slaveno Čičenicas piramīdu, kas ir viena no spilgtākajām maiju civilizācijas ikonām un iekļauta UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Kopā iekļuvām Meksikas dārgumu karalistē – ekoloģiskajā un kultūras izklaides parkā "Xcaret", kur ar zīmju valodas tulka palīdzību (spāņu zīmju valodā) mums saprotami pastāstīja un parādīja dabas skaistumu, maiju mantojumu,

dzīvnieku pasauli un dzīvīgo Meksikas kultūru. Vakara noslēgumā brīvā dabā baudījām koncertu. Mūsu ceļi krustojās ar ekskursantu grupu no ASV, ar kuriem kopā pavadījām divas stundas, skatoties programmu. Šo parku iesaku apmeklēt ikvienam, kurš kādreiz plāno būt Meksikā!

Aktīvā atpūta

Atpūtas un piedzīvojumu parkā "Xplor", kas atrodas netālu no Plaja del Karmenas, ar ķiverēm galvā devāmies ekskursijā pa iespaidīgām pazemes alām. Ar Jelžovu bērniem pilnā jaudā iztrakojāmies 770 metru augstumā – īsta prieka un laimes sajūta!

Ziemassvētki

Vakaru pavadījām ļoti skaistā un romantiskā gaisotnē kādā meksikāņu restorānā kopā ar Jelžovu ģimeni. Neparasta sajūta – ārā siltums, vasaras apģērbi, brūni iedegušas sejas, visur Ziemassvētku rotājumi un īpaši gardi meksikāņu ēdieni. Neierasti un neizmirstami skaisti!

Pēc Ziemassvētkiem devāmies trīs stundu pābraucienā uz Holbošas salu – īstu tropisko paradīzi. Sala izceļas ar augstām ietvēm, kas pasargā gājējus no plūdiem. Tajā ir mierīga atmosfēra un ļoti maz automašīnu. Īpaši iespaidīgs bija nakts piedzīvojums: jūrā varēja vērot bioluminiscenci – dzīvie mikroorganismi ūdenī mirdzēja fosfora krāsā. Holbošas salu raksturo garas baltu smilšu pludmales, kristāldzirds ūdens un iespēja satikt rajas, flamingo un citus eksotiskus putņus.

Jaunais gads

Kankunā divatā sagaidījām jauno gadu! Viesnīca atradās uz pussalas Karību jūrā – fantastiska vieta gan Jaungada sagaidīšanai, gan mūsu kāzu jubilejai. Mūs apkalpoja kā VIP viesus – visu diennakti bija pieejama eksotisko ēdienu izvēle un piegāde numuriņā, varējām pat kārtīgi pieēsties! Otrpus pussalai, jūras pusē, peldēties bija stingri aizliegts, jo tur dzīvojot daudz krokodilu.

31. decembris – peldkostīmi, saule, karstums, apkārt Ziemassvētku egles ar rotājumiem – neparasta, bet skaista sajūta. Vakarpusē jūras restorānā ar vīru skaisti baltos, vieglos apģērbos divatā pie viena galdiņa baudījām vakaru – fonā bija meksikāņu mūzika un gaisā virmoja meksikāņu deju noskaņa. Tik romantiski! Meksikā nedomājām ne par mājām, ne par darbu – bijām tikai es un viņš! •

SVEICAM MAIJA
JUBILĀRUS!

Šogad maijs mums ir īpaši nozīmīgs – 19. maijā atzīmējam Latvijas Nedzirdīgo savienības 105. dzimšanas dienu. Tie ir 105 gadi vienotībā, atbalstā un kopīgā ceļā uz iekļaujošāku sabiedrību. Pateicamies visiem, kas veidojuši un turpina stiprināt mūsu kopieni!

Īpaši sirsnīgi sveicieni visiem maija jubilāriem!

RĪGAS BIEDRĪBĀ

- 05.05. **INGUNA MĀRA ČAUNA**
 06.05. **AIJA PAVĀRE**
 10.05. **AIVARS ĶEIRIS**
 13.05. **VADIMS JELŽOVŠ**
 13.05. **VALDIS VOITKEVIČS**
 14.05. **AGATE BLAUBERGA**
 14.05. **VITĀLIJS NEBIJS**
 14.05. **NIKOLAJS PETROVS**
 16.05. **ANTOŅINA REINHOLDE**
 17.05. **ŽANNA TULA**
 20.05. **ANITA MIEŽĪTE**
 20.05. **ĢIRTS GABRĀNS**
 24.05. **VITA ĶUZE**
 24.05. **VALDIS SALA**
 24.05. **JEVĢENIJS SMIRNOVS**
 27.05. **JURIS BEKMANIS CELMS**
 28.05. **VINETA ČAKULE**
 30.05. **TATJANA MURIGINA**

KURZEMES BIEDRĪBĀ

- 04.05. **ANITA CEPURĪTE**
 06.05. **ARNIS SALINIEKS**
 10.05. **AGRITA VASIĻJEVA**
 18.05. **SVETLANA GĀRNE**
 25.05. **MĀRĪTE OSTVALDE**

VIDZEMES BIEDRĪBĀ

- 04.05. **JAUTRĪTE VANKINA**
 06.05. **GUNITA ŠIRANTE**

LĪDZJŪTĪBA

*Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek
 Un atmiņas kā krāšņs zieds.
 (J. Silazars)*

Marija Stapkeviča

(05.05.1941.–26.02.2025.)

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem.
 LNS Latgales RB Daugavpils grupa

PIEMIŅAI

Teksts: Līga Kotova
 Foto: LNS arhīvs

Ar sirsnību un pateicību atceramies divus cilvēkus – Franci Mauriņu un Eleonoru Sondori. Viņi bija ne tikai aktīvi un pašizliedzīgi biedri, bet arī cilvēki ar lielu sirdi, kuri ar savu darbu, rūpēm un piemēru iedvesmoja citus.

LNS GODA BIEDRS FRANCIS MAURIŅŠ,
KURAM APRITĒTU 90 GADI

Francis Mauriņš dzimis 1935. gada 5. aprīlī Preiļu pagasta Bindaru ciemā, Betišku sādžā, toreizējā Daugavpils apriņķī (tagad Preiļu novada Saunas pagasts). Viņš bija jaunākais no sešiem bērniem ģimenē, no kuriem tikai divi bija dzirdīgi, bet pārējie – ar dzirdes traucējumiem. Pēc īsa laika Laizānu Valsts kurlmēmo skolā (1942./1943. mācību gadā) Franča izglītības gaitas uz septiņiem gadiem pārtrauca karš un okupācija. Pēc kara viņš atsāka mācības

Feimaņu skolā Rēzeknē. Vēlāk, no 1950. līdz 1958. gadam, mācījās Valmierā, kur apguva drēbnieka un grāmatzēģēja amatus. Viņš bijis remontstrādnieks un veicis dažādus citus darbus. Francis jau jaunībā aktīvi iekļāvies Preiļu grupas sabiedriskajā dzīvē un no 1959. līdz 2011. gadam kā ilggadējs LNS Rēzeknes biedrības Preiļu grupas vadītājs rīkojis sapulces, informatīvus pasākumus, apciemojis slimos, vientuļos biedrus un no visas sirds atbalstījis savus nedzirdīgos līdzcilvēkus. Vēlākajos gados viņš iespēju robežās iesaistījās Rēzeknes RB rīkotajās aktivitātēs, pieredzes apmaiņas braucienos un citos pasākumos. Tika izvirzīts arī par LNB un LNS kongresu delegātu. 2013. gadā viņš kļuva par LNS Goda biedru. Francis aizgāja mūžībā 2019. gada 27. decembrī 84 gadu vecumā. Viņš apglabāts Preiļu Jaunajos kapos. Francis vienmēr bija gatavs palīdzēt, dalīties pieredzē un būt blakus gan darbā, gan sirdī.

LNS GODA BIEDRE ELEONORA SONDORE,
KURA SAGAITĒTU 95. DZIMŠANAS DIENU

Eleonora dzimusi 1930. gada 23. aprīlī Rēzeknes apriņķī, mācījusies Laizānu kurlmēmo skolā. Pēc mācībām visu mūžu nostrādājusi vienā vietā – papīrfabrikā "Jaunciems". Vienlaikus viņa atrada iespēju iekļauties nedzirdīgo sabiedrībā, iestājoties nedzirdīgo organizācijā 1951. gadā. Eleonora bija aktīva LNS biedre un ilgi (no 1970. gada līdz 1999. gadam) vadīja Rīgas biedrības Ziemeļu rajona grupu. Viņa rūpējās par grupas biedriem, palīdzēja sadzīvīkos jautājumos, organizēja kultūras aktivitātes un piedalījās rokdarbu skatēs ar tamborētājiem.

Viņa bija piemērs citiem gan ar savu sabiedrisko aktivitāti, gan ar sirsnību un atsaucību. Biedri viņu cienīja un vairākkārt ievēlēja par grupas vadītāju. Eleonora piedalījās visās Rīgas biedrības konferencēs un tika deleģēta dalībai LNB un LNS kongresos. Par ilggadējo ieguldījumu viņai 1994. gadā tika piešķirts LNS Goda biedres tituls. Eleonora Sondore mirusi 2008. gada 11. martā un apglabāta Rīgas Jaunciema kapos. Eleonora ar nesavtīgu degsmi vadīja Ziemeļu grupu, rūpējoties par katra biedra vajadzībām. Ar savu sabiedrisko aktivitāti viņa bija spilgts piemērs apkārtējiem. •

Adrese: Elvīras iela 19 k-2, Rīga, LV-1083
 E-pasts: kopsoli@lns.lv
 Tālr.: 28475237

Redaktore: **Laura Zeltiņa**
 Maketētājs: **Kristaps Legzdīnš**